

חוק איגודי ערים, תשט"ו-1955

1. הגדרות (תיקון : תשל"ז) בחוק זה-

"רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית ;
"**איגוד ערים**" - איגוד רשויות מקומיות סמוכות זו לזו אף אם אינן גובלות זו בזו ;
"**תחום האיגוד**" - שטחן של כל הרשויות המקומיות המאוגדות באיגוד ערים, אלא אם הוגדר אחרת בצו המקים את האיגוד.

2. הקמת איגוד ערים

נתמלא אחד התנאים האמורים להלן ונתמלאו הוראות סעיף 3 בדבר תכנית יזומה, יקים שר הפנים, בצו שפורסם ברשומות (להלן - **הצו המקים**), איגוד ערים.
(1) רשויות מקומיות הציעו להתאגד באיגוד ערים לאחר שהחליטו על כך ושר הפנים אישר את החלטתן, ורשות מקומית אחרת הנוגעת בדבר לא התנגדה לתכנית היזומה ;
(2) שר הפנים הציע לרשויות מקומיות להתאגד באיגוד ערים, והרשויות שהוצע להן להתאגד הסכימו לכך, ורשות מקומית אחרת הנוגעת בדבר לא התנגדה לתכנית היזומה ;
(3) הממשלה החליטה על הקמת איגוד ערים לאחר שאחת הרשויות המקומיות שהוצע להן להתאגד, או רשות מקומית אחרת הנוגעת בדבר, התנגדה לתכנית היזומה, או שהממשלה החליטה, מכל סיבה שהיא, לדון בתכנית היזומה.

3. תכנית יזומה

(א) המציע שרשויות מקומיות יתאגדו באיגוד ערים יכין תכנית יזומה שתפרט את הדברים שיש חובה, לפי סעיף 15, לפרסם בצו המקים.
(ב) שר הפנים יפרסם ברשומות הודעה על כל תכנית יזומה של איגוד ערים ולכל רשות מקומית הנוגעת בדבר בין שהיא כלולה ובין שאינה כלולה (להלן - **רשות מקומית מעוניינת**), תינתן האפשרות לעיין בתכנית ובנספחיה ולא יינתן הצו המקים אלא כתום ארבעים יום מיום הפרסום.
(ג) כל רשות מקומית מעוניינת רשאית, תוך ארבעים יום מיום פרסום התכנית היזומה, להגיש התנגדות בכתב על הכללתה או על אי-הכללתה בתכנית או על פרט מפרטי התכנית.

4. החלטת הממשלה

התנגדה רשות מקומית מעוניינת כאמור בסעיף 3(ג), או שהממשלה החליטה לדון בתכנית היזומה כאמור בסעיף 2(3), תכריע הממשלה בנידון ושר הפנים לא יקים את האיגוד, אלא לאחר שהחליטה על כך הממשלה.

5. מינוי ועדת חקירה

(א) שר הפנים או רשות מקומית מעוניינת רשאים לדרוש שהממשלה לא תחליט החלטה לפי סעיף 4, אלא לאחר שתקבל דין וחשבון של ועדת חקירה שתמנה לחקור בכל הוועדות שהוגשה ובכל דבר שהממשלה הכלילה בסמכויותיה.
(ב) הודעה על מינוי ועדת חקירה תפורסם ברשומות.

6. איגוד ערים - תאגיד

איגוד ערים הוא תאגיד ובמסגרת סמכויותיו הוא רשאי להתקשר בחוזים, לרכוש נכסים, להחזיק בהם ולהעבירם, לתבוע ולהיתבע ולעשות כל פעולה הדרושה למילוי תפקידיו.

7. איגוד ערים - גוף מבוקר

איגוד ערים יהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 7 לחוק מבקר המדינה, תש"ט-1949.

8. מועצת איגוד ערים (תיקון : תשכ"ו)

(א) איגוד ערים יתנהל על ידי מועצת איגוד ערים (להלן - **המועצה**).
(ב) כל רשות מקומית שבתחום איגוד ערים זכאית להיות מיוצגת במועצה על-ידי נציג אחד לפחות ; משנקבעו רוב חברי המועצה רשאית היא לפעול.
(ג) הסמכות למנות נציג של רשות מקומית למועצת האיגוד היא בידי המועצה של אותה רשות מקומית ; היא חייבת למנות נציג תוך ששה חודשים לאחר שנבחרה, ורשאית בכל עת, על אף האמור בצו המקים, לבטל פינויו של נציגה ולמנות אחר במקומו, וכל עוד לא נתמנה נציג חדש יוסיף הנציג הקודם לכהן בתפקידו.

9. סמכויות איגוד ערים

אין להעניק לאיגוד ערים אלא סמכויות ותפקידים שהוענקו, או שמותר להעניק, על פי כל חיקוק לרשות מקומית שבתחומו, ובלבד -

- (1) שלא תוענק לאיגוד ערים הסמכות להטיל ארנונות;
- (2) ששר הפנים לא יעניק לאיגוד ערים סמכות או תפקיד שהוענק לרשות מקומית על פי חיקוק שביצוען בידי שר אחר, אלא לאחר התייעצות באותו שר;
- (3) שלא תוענק לאיגוד ערים הסמכות לבצע בתחום ישוב שיתופי, פעולות המנוגדות לתקנון אותו ישוב; בפסקה זו, ישוב שיתופי - ישוב הנמצא בתחום שיפוטה של מועצה אזורית ורוב תושביו, שהם בני 18 שנה ומעלה, מואגדים באגודה שיתופית להתיישבות.

10. מעמדה של רשות מקומית

הצו המקים את האיגוד אינו שולל מן הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד סמכויות ותפקידים שבידן ואינו פוטר אותן מחובות שעליהן, אלא במידה שנקבע כך במפורש בצו.

11. אומדן ותקציבים (תיקון : תשנ"ז)

- (א) לא יחליט איגוד ערים על ביצוע מפעל מסוים אלא אם ערך לפני כן אומדן הכנסותיו והוצאותיו של המפעל והאומדן אושר על ידי שר הפנים.
- (ב) איגוד ערים יערוך בכל שנה, במועד ובצורה שייקבעו בתקנות, הצעת תקציב המראה אומדן הכנסותיו והוצאותיו; הצעת התקציב תוגש לשר הפנים לאישור.
- (ג) שר הפנים רשאי לסרב לאשר כל פרט שבהצעת התקציב; אולם לא יסרב שר הפנים לאשר פרט כאמור לפני שניתנה לאיגוד ערים הזדמנות להשמיע דברו.
- (ד) התקציב שאושר כאמור יהיה תקציב האיגוד לאותה שנה ולא ישולם סכום מכספי האיגוד אלא על פי התקציב הזה ולא יתחייב האיגוד בשום התחייבות אלא לפיו או לפי החלטת האיגוד שנתקבלה כדין ואושרה על ידי שר הפנים.
- (ה) הוראות סימן ב' בפרק 11 לפקודת העיריות יחולו על איגוד ערים, בשינויים המחויבים.

12. הטלת מכסות על רשויות מקומיות

בכפוף לכל הגבלה שבצו המקים, ובאישור שר הפנים, רשאי איגוד ערים להטיל על הרשויות המקומיות שבתחומו תשלומי כסף למימון תקציבו, לפי מכסות שיקבע.

13. הלוואות

בכפוף לכל הגבלה שבצו המקים, ובאישור שר הפנים, רשאי איגוד ערים ללוות כספים לביצוע תפקידיו ולשעבד לשם כך את הכנסותיו ואת נכסיו, כולם או מקצתם; מטרת ההלוואה תפורש בהחלטת האיגוד ובאישור שר הפנים.

14. חוקי עזר

איגוד ערים רשאי, באישור שר הפנים, להתקין חוקי עזר לביצוע תפקידיו של האיגוד או לשימוש בסמכויותיו; הוראות סעיף 99 לפקודת העיריות, 1934, יחולו בשינויים המחויבים לפי הענין, על חוקי עזר כאמור, ובלבד שלא יטיל האיגוד אגרות והיטלים אלא לכיסוי הוצאות הקמתו של מפעל שהקמתו היא מתפקידי האיגוד, או לשם החזקתו של מפעל כאמור כל עוד ובמידה שהאיגוד מחזיק בו.

15. דברים שיש לפרשם בצו המקים (תיקון : תשכ"ו)

הצו המקים יפרש -

- (1) הרשויות המקומיות המתאגדות;
- (2) תחום האיגוד;
- (3) תפקידיו וסמכויותיו של האיגוד;
- (4) מספר נציגיה של כל רשות מקומית במועצה;
- (5) תקופת כהונתה של המועצה ותקופת כהונתם של חבריה;
- (6) תפקידיהם וסמכויותיהם של המועצה וחבריה ושל מוסדות האיגוד האחרים;
- (7) דרכי הקניית רכוש והטלת חוב, במקום שמילוי תפקידיו של האיגוד מחייב, לרגל הקמתו, להקנות לאיגוד רכוש של רשות מקומית מתאגדת או להטיל עליו חוב מחובותיה, או גם זה וגם זה.

16. דברים שמותר לפרשם בצו המקים (תיקון : תשכ"ו)

רשאי שר הפנים לקבוע בצו המקים הוראות בדבר -

- (1) תקופת קיומו של איגוד הערים ;
- (2) דרכי הקמתן של ועדות המועצה ;
- (3) דרכי הבירור של חילוקי דעות בין הרשויות המקומיות לבין עצמן, וביניהן לבין האיגוד ;
- (4) דרכי צירופה של רשות מקומית לאיגוד ופרישתה ממנו, ובקשר לכך - הקניית רכוש, הטלת חובות, תיאום חשבונות וחלוקת חובות בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר לבין עצמן, וביניהן לבין האיגוד, הכל בכפוף להוראות סעיף 17, ובמידה שלא נקבעו הוראות כאמור בתקנות ;
- (5) דרכי מינויים של עובדי האיגוד ופיטוריהם, תנאי עבודתם, תפקידיהם וסמכויותיהם ;
- (6) (בוטל)
- (7) שאר הוראות הנראות לו דרושות לביצוע הצו וכל ענין הנידון בו.

16א. תיקון הצו המקים (תיקון : תשכ"ו)

(א) שר הפנים רשאי, בהסכמת איגוד הערים, לתקן בצו את הוראות הצו המקים בכל ענין המפורט בסעיף 15, ובלבד שהסכימו לכך כל הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד ; לא הסכימו כולן, לא יתוקן הצו המקים אלא לאחר שהחליטה על כך הממשלה, והיא לא תחליט אלא לאחר שנתנה לרשויות המקומיות המתנגדות הזדמנות להגיש לה את נימוקיהן בדרך ובמועד שייקבעו.

(ב) שר הפנים רשאי, בהסכמת איגוד הערים, בצו לתקן את הצו המקים בכל ענין המפורט בסעיף 16 ; אולם אם התנגדו לתיקון יותר ממחצית הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד, לא יתוקן הצו אלא לאחר שהחליטה על כך הממשלה.

16ב. הוראות אחידות (תיקון : תשל"ז)

(א) שר הפנים רשאי לקבוע בצו הוראות לענין סעיף 15(5) עד (7) ולענין סעיף 16 שיחולו על כל איגוד ערים שיוקם לאחר התקנתן אם אין הוראה אחרת בצו המקים.

(ב) שר הפנים רשאי להחיל את ההוראות שנקבעו בצו לפי סעיף קטן (א) אף על איגוד ערים שהיה קיים ביום התקנתן, ובלבד שניתנה הודעה על כך שלושים יום מראש לרשויות המקומיות שבתחום האיגוד והן לא הביעו התנגדות להחלה האמורה ; הביעה רשות מקומית את התנגדותה, לא יחולו הוראות אלה אלא אם ניתנה לרשות המקומית המתנגדת הזדמנות להגיש לשר הפנים את נימוקיה בדרך ובמועד שייקבעו ושר הפנים דחה את ההתנגדות.

17. צירוף רשות מקומית לאיגוד ערים

ביקשה רשות מקומית להצטרף לאיגוד ערים קיים ולא הסכימה רשות מקומית שבתחום האיגוד לצירופה, או לא הסכים שר הפנים, יחולו סעיפים 4 ו-5 בשינויים המחויבים לפי הענין.

17א. פירוק איגוד ערים (תיקון : תשכ"ו)

(א) שר הפנים רשאי, בצו, לפרק איגוד ערים אם החליטה על כך מועצת האיגוד ברוב חבריה או אם ועדת חקירה, שמיינה שר הפנים בהתייעצות עם שר המשפטים, המליצה על הפירוק, לאחר שמצאה שאין האיגוד ממלא את תפקידיו כראוי.

(ב) רוב חבריה של ועדת חקירה כאמור יהיו משאינם עובדי המדינה ולא יהיה בה חבר מועצת האיגוד או חבר במועצה של רשות מקומית המאוגדת באיגוד.

17ב. הוראות בקשר עם פירוק (תיקון : תשכ"ו)

(א) בצו המפרק איגוד ערים רשאי שר הפנים לכלול הוראות בדבר הקניית רכוש האיגוד לרשויות מקומיות שבתחומן ובדבר תיאום חשבונות וחלוקת חובות וזכויות ביניהן, וכן שאר הוראות הנראות לו דרושות לביצוע הפירוק.

(ב) בצו המפרק איגוד ערים רשאי שר הפנים גם למנות אדם או רשות לבצע את הפירוק ; עשה כן, יקבע בצו את דרכי הערעור על החלטת המפרק.

17ג. אצילת סמכויות (תיקון : תשכ"ו)

שר הפנים רשאי לאצול מסמכויותיו לפי הסעיפים 11 עד 13, פרט לסמכותו להתקין תקנות לפי סעיף 11(ב).

18. ביצוע ותקנות

שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו לרבות תקנות בדבר -

- (1) דרכי פירוקו של איגוד ערים ;
- (2) דרכי צירופה של רשות מקומית לאיגוד ערים ופרישתה ממנו, בין עם הקמת האיגוד ובין לאחר מכן, ובקשר לכך - הקניית רכוש, הטלת חובות, תיאום חשבונות וחלוקת חובות בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר לבין עצמן, וביניהן לבין האיגוד, הכל בכפוף להוראות סעיף 17.